

SAMOSPRÁVY V EÚ

NEMECKO (2. ČASŤ)

Inšpirácie pre Slovensko

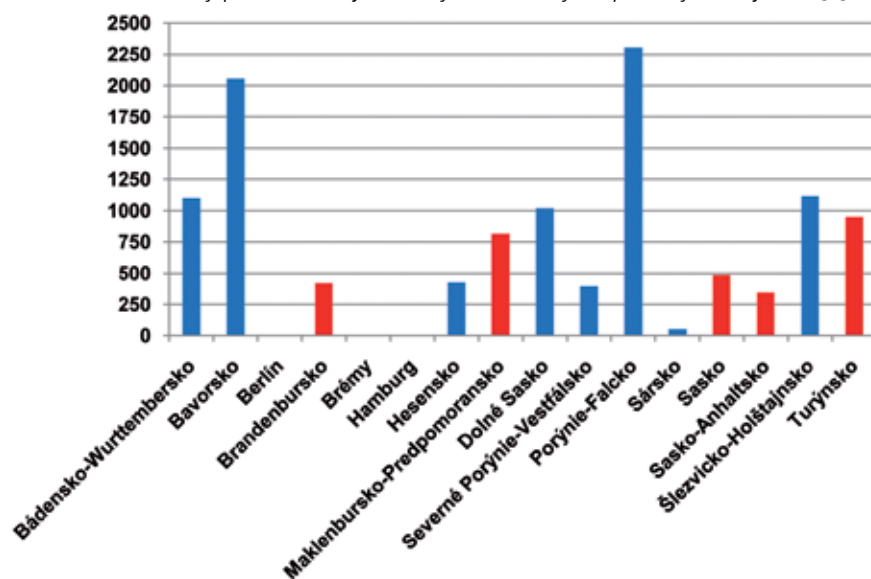
DOMINANCIA OBECNEJ SAMOSPRÁVY S NIEKOĽKÝMI MODELMI USPORIADANIA VZŤAHOV MEDZI ORGÁNMI

V predchádzajúcom (teda v piatom tohtoročnom) čísle tohto časopisu bol predstavený stručný prehľad udalostí a súvislostí, ktoré viedli k súčasnému stavu územnej samosprávy v nemeckých podmienkach. V tomto čísle je predstavená súčasná štruktúra orgánov územnej samosprávy v Nemecku, ich kompetencie, financovanie, formy spolupráce a tak ďalej.

Súčasná štruktúra obcí

Súčasná štruktúra obcí v jednotlivých nemeckých spolkových krajinách (tabuľka 1 a obrázok 1) je veľmi diferencovaná, a to aj napriek všeobecnej tendencii o územnú konsolidáciu, ktorá niekdajšiu NSR zasiahla už v období 50. – 70. rokov 20. storočia a na území bývalej NDR začala byť aktuálnou po roku 1990. Na-

Obrázok 1: Aktuálny počet obcí v jednotlivých nemeckých spolkových krajinách [1]

Legenda: modrá farba – spolkové krajiny bývalej NSR, červená farba – spolkové krajiny bývalej NDR.

príklad Porýnie-Falcko (obrázok 2) a Bavorsko sú spolkovými krajinami s najvyšším počtom obcí na svojom území (v oboch krajinách ich celkový počet prekračuje hranicu 2 tisíc obcí). Naopak, iba približne päť desiatok obcí sa nachádza na území Sárska (obrázok 3) – paradoxne, Porýnie-Falcko a Sársko sú susediace spolkové krajiny.

Porýnie-Falcko je zároveň nemeckou spolkovou krajinou s najmenšou priemernou populačnou veľkosťou obce (hodnota tejto priemernej veľkosti je dokonca nižšia než je priemerná veľkosť obcí na Slovensku [3]). Z tohto hľadiska je táto spolková krajina tesne nasledovaná Maklenburskom-Predpomoranským, Šlezvickom-Holštajnským a Turýnským (vo všetkých týchto nemeckých spol-

kových krajinách sa priemerná veľkosť obcí pohybuje od 2.000 do 3.000 obyvateľov). Na opačnom póle stoja (ak sa neberú do úvahy takzvané mestské nemecké spolkové krajiny) Severné Porýnie-Vestfálsko a Sársko, ktorých priemerná veľkosť obcí dosahuje hranicu približne 45,5 tisíc obyvateľov, respektíve takmer 20 tisíc obyvateľov.

Podobné rozdelenie sa zachová aj pri zohľadnení priemernej teritoriálnej veľkosti obcí (pri opomenutí spomínaných mestských spolkových krajín). Najmenšie obce sú v Porýní-Falcku (menej než 9 štvorcových kilometrov), naopak, najväčšie sa nachádzajú v Severnom Porýní-Vestfálsku (približne 86 štvorcových kilometrov)

Až 18 percent všetkých obcí disponuje mestským statusom. Ak to porovnáme so slovenskými pomermi, môžeme vidieť, že ide o priepastný rozdiel, pretože v našich podmienkach požíva status mesta necelých päť percent obcí. Úplne extrémnym prípadom je nemecká spolková krajina Severné Porýnie-Vestfálsko, kde mestským statusom disponujú viac než dve tretiny všetkých obcí.

Orgány obecnej samosprávy a ich vzťahy

Postupný tlak na unifikáciu výkonu obecnej samosprávy (napríklad plošné zavedenie priamej voľby starostov vo všetkých nemeckých spolkových krajinách [6]) v Nemecku viedol k tomu, že v súčasnosti je možné hovoriť takmer výlučne o troch modeloch [7], a to o duálnom starostovsko-radnom usporiadaní s jednou špicou, o duálnom starostovsko-radnom usporiadaní s dvoma špicami

Tabuľka 1: Prehľad o počte a veľkosti obcí v jednotlivých nemeckých spolkových krajinách (marec 2010) [2]

Spolková krajina*	Počet obcí		Priemerná veľkosť obcí		Krajská úroveň	
	Celkový počet	Počet miest	Populačná	Územná	Vidiecke kraje	Mestské kraje
Baden-Württemberg	1.101	312	9.764	32,41	35	9
Bayern	2.056	315	6.090	33,03	71	25
Berlin	1	1	3.416.255	891,02	-	1
Brandenburg	419	112	6.052	70,36	14	4
Bremen	2	2	331.541	202,14	-	2
Hamburg	1	1	1.770.629	755,16	-	1
Hessen	426	189	14.255	48,8	21	5
Mecklenburg-Vorpommern	814	84	2.063	28,48	12	6
Niedersachsen	1.022	164	7.800	45,25	38	10
Nordrhein-Westfalen	396	269	45.446	86,08	31	23
Rheinland-Pfalz	2.306	127	1.754	8,61	24	12
Saarland	52	17	19.935	49,4	6	-
Sachsen	485	178	8.701	37,97	10	3
Sachsen-Anhalt	345	111	6.993	59,27	11	3
Schleswig-Holstein	1.116	63	2.542	14,07	11	4
Thüringen	951	126	2.407	17,01	17	6
NEMECKO	11.493	2.071	7.154	30,68	301	114

* *Legenda: Baden-Württemberg - Bádensko-Wurttembersko; Bayern - Bavorsko; Berlin - Berlín; Brandenburg - Brandenbursko; Bremen - Brémy; Hamburg - Hamburg; Hessen - Hesensko; Mecklenburg-Vorpommern - Maklenbursko-Predpomoransko; Niedersachsen - Dolné Sasko; Nordrhein-Westfalen - Severné Porýnie-Vestfálsko; Rheinland-Pfalz - Porýnie-Falcko; Saarland - Sársko; Sachsen - Sasko; Sachsen-Anhalt - Sasko-Anhaltsko; Schleswig-Holstein - Šlezvicko-Holštajnsko; Thüringen - Turýnsko.*

mi a o takzvanom nepravom magistrátom zriadení [8].

Nepravé magistrátne zriadenie sa naďalej udržalo napríklad v spolkovej krajine Hesensko. Magistrát (*Magistrat/Gemeindevorstand*) disponuje výkonnými právomocami a starosta (*Bürgermeister*) mu predsedá. V pôvodnom magistrátnom modeli bol starosta volený obecným zastupiteľstvom (*Gemeindevertretung*), no v rámci tohto nového modelu je volený priamo obyvateľmi danej obce, čím sa jeho pozícia mierne posilnila, no stále vystupuje ako prvý medzi rovnými. Obecné zastupiteľstvo volí členov magistrátu. Vo vzťahu k členom obecného zastupiteľstva sa ale uplatňuje princíp inkompatibility, čo znamená, že jedna osoba nemôže zastávať pozíciu člena obecného zastupiteľstva a zároveň pozíciu člena magistrátu.

Modely duálneho usporiadania sa od seba líšia v podstate iba vzťahom medzi starostom a obecnou radou (*Gemeinderat*). Pri duálnom starostovsko-radnom usporiadaní s jednou špicou dominuje v obci starosta. Tento predsedá obecnej rade, všetkým jej výborom a nezriedka disponuje aj plným a rovnocenným hlasovacím právom pri rozhodovaní obecnej rady.

Výrazne slabšiu pozíciu ponúka starostovi duálne starostovsko-radné usporiadanie s dvoma špicami. V rámci tohto mo-

delu si obecna rada volí zo svojho streda vlastného predsedu (*Gemeinderatsvorsitzender*). Tento disponuje následne takými kompetenciami, ktoré oslabujú postavenie starostu [9].

Obce zabezpečujú tak úlohy súvisiace s delegovanou štátnou správou (zvyčajne ide o úlohy týkajúce sa starostlivosti o mládež, školstvo, zdravotníctvo či sociálnu pomoc [10] [11]), ako aj samosprávne úlohy. Výkon samosprávnych úloh im garantuje aj nemecká ústava, ktorá obsahuje ustanovenie o tom, že obciam patrí právo regulovať na vlastnú zodpovednosť a v súlade s ostatnými predpismi všetky záležitosti lokálneho charakteru (patria tu napríklad úlohy, ktoré smerujú k hospodárskemu rastu, udržiavaniu a šíreniu kultúrneho dedičstva a tak ďalej) [12]. Väčšina zdrojov, ktorými disponujú obce, pochádza zo štátneho rozpočtu, prípadne z podielových daní.

Aj v súčasnosti sa na území Nemecka nachádza viac než dvesto teritoriálnych jednotiek, ktoré nespádajú pod jurisdikciu žiadnej obce (a to aj napriek tomu, že zaberajú približne jedno percento celkovej rozlohy Nemecka a štyri z nich disponujú aj vlastnými obyvateľmi). Tieto jednotky sa nachádzajú na území piatich spolkových krajín (Bavorsko, Dolné Sasko, Hesensko, Šlezvicko-Holštajnsko a Bádensko-Württembersko) a v zásade

ide o lesné, horské alebo jazerné oblasti. Pre korektnosť je potrebné dodať, že v poslednom čase dochádzalo k pripájaniu takýchto jednotiek k už existujúcim susediacim obciam.

Orgány regionálnej samosprávy a ich vzťahy

Kraje (*Landkreis*; v Severnom Porýní-Vestfálsku a Šlezvicku-Holštajnsku *Kreis*) vytvárajú regionálnu administratívnu úroveň [13], ktorá vychádza z pruskej tradície a ktorá zároveň korešponduje so súčasnými európskymi územnými štatistickými jednotkami na úrovni NUTS 3. Ich hlavnou úlohou je zaplniť kompetenčný priestor medzi spolkovými krajinami (*Land*) a obcami (*Gemeinde*).

Väčšina krajov má vidiecky charakter (tabuľka 1 a obrázok 4), no popri nich existujú aj takzvané mestské kraje (*Stadtkreis*), ktoré sú oficiálne označované ako mestá stojace mimo krajov (*Kreisfreie Stadt*), respektíve mestá disponujúce kompetenciami krajov. Ide o model akýchsi štatutárnych miest, ktoré sú natoľko ekonomicky, administratívne a politicky silné (mnoho z nich disponuje populáciou presahujúcou hranicu 100 tisíc obyvateľov), že nespádajú pod žiadny z krajov. V tejto súvislosti je zaujímavé Severné Porýnie-Vestfálsko, kde sa nachádza hneď niekoľko miest (napríklad Iserlohn, Neuss, Witten a podobne),

v ktorých žije viac než 100-tisíc obyvateľov, no ktoré nemajú postavenie mestského kraja. Aj napriek tomu disponujú v niektorých oblastiach takými kompetenciami, ktoré ich de facto vynímajú spod právomoci príslušných krajov. Okrem týchto typov krajov existujú v Nemecku aj takzvané komunálne spolky osobitnej povahy (*Kommunalverband besonderer Art*), pričom ide vlastne o spojenie vidieckeho kraja a mesta stojaceho mimo kraj. Medzi takéto spolky patrí Regionálny spolk Saarbrücken (*Regionalverband Saarbrücken*) existujúce už od roku 1974, Hanoverský región (*Region Hannover*), ktorý vznikol v roku 2001, a Aachenský mestský región (*Städteregion Aachen*), ktorý bol vytvorený v roku 2009.

Kraje realizujú takzvanú krajskú správu (*Kreisverwaltung*). Plnia mnoho úloh, ktoré na ne boli delegované prostredníctvom federálnej alebo krajskej legislatívy. Spomenúť možno napríklad starostlivosť o cesty druhej triedy, o národné parky, o sociálny rozvoj, o mládež, o nemocničnú sieť, o sieť stredných škôl a tak ďalej. Okrem toho si schvaľujú aj vlastné legislatívne akty, ktorými regulujú svoje samosprávne pôsobenie. V rámci neho sa následne venujú napríklad podpore rozvoja kultúry, výstavbe peších zón a cyklistických trás, udržiavaniu verejných knižníc, podpore rozvoja cestovného ruchu a podobne. Pomerne často pri plnení týchto úloh spolupracujú s obcami a ich združeniami.

Základným legislatívnym orgánom kraja je krajský parlament, respektíve krajské zastupiteľstvo (*Kreistag*). Jeho úlohou je legislatívna úprava všetkých samosprávnych záležitostí v rámci hraníc vlastného kraja. Vo väčšina nemeckých spolkových krajín sa krajské zastupiteľstvá volia na obdobie piatich rokov, no napríklad v Bavorsku sa volia na obdobie šiestich rokov a v Hesensku a Šlezvicku-Holštajnsku na obdobie štyroch rokov. Jednotná nie je ani terminológia. V niektorých spolkových krajinách sú poslanci krajských zastupiteľstiev označovaní ako krajskí radní (*Kreisrat*) – v Bádensku-Württembersku, Bavorsku a Sasku, v iných ako krajskí poslanci (*Kreistagsabgeordnete*) – v Brandenbursku, Dolnom Sasku, Hesensku a Šlezvicku-Holštajnsku, a v ostatných

Obrázok 2: Sieť obcí v Porýní-Falcku [4]

ako členovia krajského zastupiteľstva (*Kreistagsmitglieder*).

Najvyšším výkonným orgánom kraja v hesenských podmienkach, kde sa aj na lokálnej úrovni zachovali prvky magistrátneho zriadenia, je krajský výbor (*Kreisausschuß*). Predseda mu krajský radný (*Landrat*) a jeho členmi sú volení poslanci krajského zastupiteľstva (zastupiteľstvo ich volí zo svojho streda). V Severnom Porýní-Vestfálsku krajské zastupiteľstvá volia okrem krajského radného aj hlavného krajského riaditeľa (*Oberkreisdirektor*). Tento je následne v zdvojenej pozícii – ako výkonný orgán i zastupiteľský (volený) orgán – v dôsledku čoho je pozícia krajského radného významne oslabená a posunutá do prevažne reprezentatívnej polohy. Vo väčšine nemeckých spolkových kra-

jín však najvyšším výkonným orgánom je spomínaný krajský radný [15].

Spolupráca medzi samosprávnymi jednotkami

Pre účely právnej úpravy obecnej samosprávy má každá spolková krajina schválenú takzvanú obecnú ústavu (*Kommunalverfassung*). V zásade platí, že obce nachádzajúce sa území jednej spolkovej krajiny sa riadia jedinou obecnou ústavou, no výnimkou je spolková krajina Brémy, ktorá umožňuje svojej časti – Bremenhaven – disponovať vlastnou obecnou ústavou. Analogicky, aj kraje sa riadia takzvanými krajskými ústavami (*Kreisverfassung*). Každá z týchto ústav umožňuje samosprávnym jednotkám spoluprácu, pričom medziobecná spolupráca sa realizuje v niekoľkých formách (tabuľka 2).

Tabuľka 2: Formy medziobecnej spolupráce v nemeckých podmienkach [16]

Úroveň	Medziobecná (komunálna) spolupráca		
	Lokálne/komunálne územné združenie (<i>Kommunale Gebietskörperschaft</i>)	Lokálne/komunálne spoločenstvo (<i>Kommunale Bundkörperschaft</i>)	Komunálna spolupráca bez právnej subjektivity (<i>Kommunale Zusammenarbeit ohne eigene Rechtspersönlichkeit</i>)
Nadkrajská úroveň	okres (<i>Bezirk</i>) v Bavorsku Okresný zväz Falcko (<i>Bezirksverband Pfalz</i>) v Porýní-Falcku	krajinský zväz (<i>Landschaftsverband</i>) v Severnom Porýní-Vestfálsku účelový spolok (<i>Zweckverband</i>)	verejno-právna zmluva (<i>Öffentlich-rechtliche Vereinbarung</i>) v Severnom Porýní-Vestfálsku
Krajiská úroveň	kraj (<i>Kreis</i>) v Severnom Porýní-Vestfálsku a Šlezvicko-Holštajnsku a vidiecky kraj (<i>Landkreis</i>) v ostatných nemeckých spolkových krajinách Hanoverský región (<i>Region Hannover</i>) v Dolnom Sasku Aachenský mestský región (<i>Städteregion Aachen</i>) v Severnom Porýní-Vestfálsku Regionálny spolok Saarbrücken (<i>Regionalverband Saarbrücken</i>) v Sársku	-	-
Podkrajiská úroveň	spoločná obec (<i>Samtgemeinde</i>) v Dolnom Sasku spolková obec (<i>Verbandsgemeinde</i>) v Porýní-Falcku	úradovňa (<i>Amt</i>) v Brandenbursku, Maklenbursku-Predpomoransku a Šlezvicko-Holštajnsku obecný správny spolok (<i>Gemeinde-verwaltungsverband</i>) v Bádensku-Wurttembersku správny spolok (<i>Verwaltungsverband</i>) v Sasku účelový spolok (<i>Zweckverband</i>)	zmluvné správne spoločenstvo obcí (<i>Vereinbarte Verwaltungsgemeinschaft von Gemeinden</i>) v Bádensku-Wurttembersku správne spoločenstvo obcí (<i>Verwaltungsgemeinschaft von Gemeinden</i>) v Šlezvicko-Holštajnsku

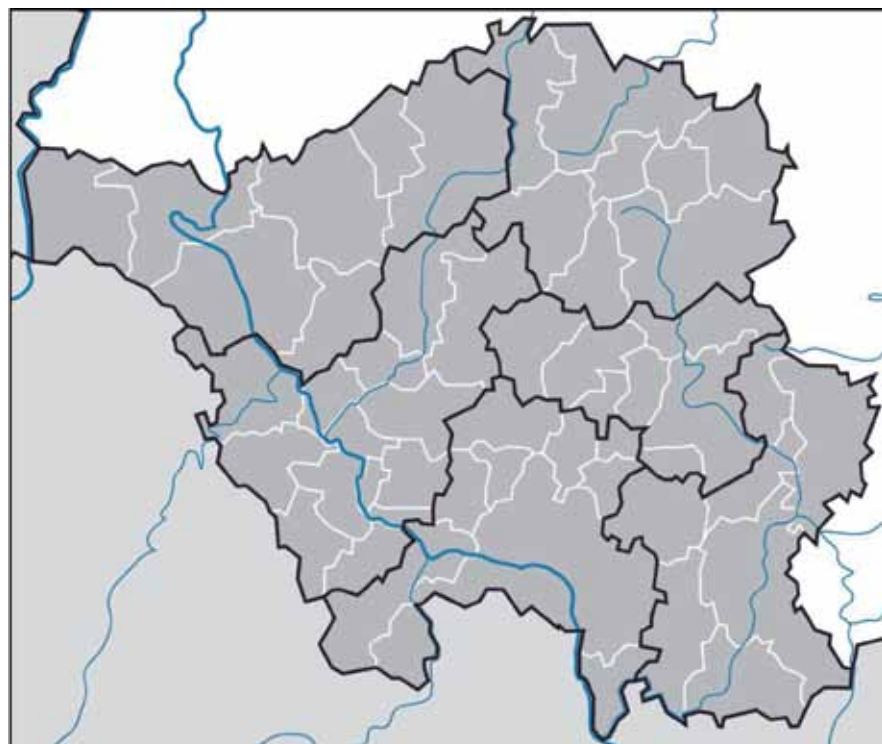
Prostredníctvom jednotlivých foriem spolupráce obce sledujú zabezpečenie kapacít pre výkon zverených i priznaných úloh. Aj v tejto oblasti ale platí, že spolu-

prácu determinujú predchádzajúce historické súvislosti, existujúce skúsenosti i štruktúra obcí v tej ktorej spolkovej krajine, vďaka čomu sa spolupráca nemeckých obcí nerealizuje plošne v jednotnej forme a rozsahu.

Lokálna a regionálna politika

Nemecko je vzhľadom na rozsiahle diferencie, ktoré historicky determinovali podobu územnej samosprávy, špecifickým príkladom aj pri sledovaní vplyvu politických strán a hnutí na lokálnej a regionálnej úrovni. Stretnúť sa tu pri tom možno tak s fenoménom „vyvažovania“, ako aj s vplyvom sídelnej štruktúry. Fenomén „vyvažovania“ sa v nemeckej praxi prejavuje tak, že obyvatelia obcí alebo miest si do príslušných zastupiteľských orgánov volia tie politické subjekty, ktoré sú na vyššej úrovni v menšine (teda ak napríklad na krajinskej úrovni sú ľavicovo orientované subjekty vo väčšine, na lokálnej úrovni vo voľbách voliči podporujú pravicovo orientované subjekty). Pokiaľ ide o vplyv sídelnej štruktúry, ukazuje sa, že v spolkových krajinách s rozdrobenou sídelnou štruktúrou (napríklad v Bádensku-Wurttembersku alebo v Bavorsku) je príslušnosť k politickej strane v komunálnych voľbách niekedy až diskvalifikujú-

Obrázok 3: Sieť obcí v Sársku [5]

ca [17]. Naopak, v spolkových krajinách s konsolidovanou sídelnou štruktúrou (napríklad v Hesensku) dominujú skôr kandidáti hlásiaci sa k nejakej politickej strane [18]. Vo všeobecnosti potom platí, že v mestách s väčším počtom obyvateľov sa nezávislí kandidáti presadzujú ťažko.

Pri samotnej voľbe sa uplatňuje tak panašovanie, ako aj kumulovanie. Panašovanie (teda pridelovanie hlasov kandidátom umiestneným na rôznych kandidátnych listinách) sa realizuje buď v klasickej forme (počet hlasov, ktorými disponuje volič, sa rovná počtu mandátov pridelovaných v príslušnom obvode), ktorá sa uplatňuje napríklad v Hesensku, Bavorsku či v Porýní-Falcku, alebo v takzvanej dolnosaskej forme (volič disponuje iba tromi hlasmi a to aj napriek tomu, že v danom obvode sa prideluje viac mandátov [19]), ktorá sa popri Dolnom Sasku využíva napríklad v nemeckých spolkových krajinách niekdajšej NDR. Kumulovanie je nástrojom, pri ktorom volič môže odovzdať konkrétnemu kandidátovi viac než jeden hlas. V niektorých spolkových krajinách tento systém dospel až k úprave, podľa ktorej možno kandidátov na jednotlivých kandidátnych listinách aj škrtať. Panašovanie a kumulovanie sú úplne bežné v juhonemeckých spolkových krajinách, no v niektorých ďalších sa dodnes nepresadili.

Pri voľbe starostov limitujú využitie pasívneho volebného práva, teda možnosť uchádzať sa o funkciu starostu, rôznorodé podmienky. Zvyčajne ide o špecifické vekové požiadavky – napríklad v niektorých nemeckých spolkových krajinách je táto veková hranica posunutá až na dosiahnutie 25 rokov [20] a v Bavorsku je dokonca stanovená aj maximálna veková hranica pre výkon starostovskej funkcie [21]. Aj dĺžka funkčného obdobia starostov je rozdielna. Pohybuje sa pri tom od piatich až do deviatich rokov [22], čo pri najdlhšom možnom období znamená, že starosta je vo svojej funkcii výrazne dlhšie než obecné zastupiteľstvo, respektíve obecná rada. Sleduje sa tým nielen programová kontinuita, ale aj stabilita. Pri voľbách starostov sa využíva priama voľba obyvateľmi obcí a v niektorých nemeckých spolkových krajinách možno hlasovať aj proti uchádzačovi, pričom ide o prípady, ak sa o funkciu starostu uchádza iba jedna osoba [23]. I keď Nemecko a jeho územná samo-

Obrázok 4: Rozmiestnenie krajov a miest disponujúcich kompetenciami krajov (žltá farba) v Nemecku [14]

správa prešli v posledných 50 – 60 rokoch výraznými štruktúrnymi zmenami, politické diskusie o pokračovaní modernizácie a o zlepšovaní neutíchajú. Nie je to tak dávno, čo sa napríklad v súvislosti s komunálnou politikou objavili úvahy o možnom znížení veku pre využitie volebného práva pod hranicu 18 rokov. Každopádne, všetky takéto zmeny si v nemeckých podmienkach už tradične vyslúžia rozsiahlu verejnú diskusiu i odborné analýzy a tak ich zavádzanie zvyčajne nie je prvoplánové.

Použitá literatúra:

[1] Gemeinde (Deutschland). On-line at: <http://de.wikipedia.org/wiki/Gemein->

[de_%28Deutschland%29.](http://de.wikipedia.org/wiki/Gemein-)

[2] Gemeinde (Deutschland). On-line at: [http://de.wikipedia.org/wiki/Gemeinde_%28Deutschland%29.](http://de.wikipedia.org/wiki/Gemeinde_%28Deutschland%29)

[3] KLIMOVSKÝ, D. (2009): O možných riešeniach fragmentovanej lokálnej sídelnej štruktúry: Inšpirácia pre Slovensko. Acta Politologica, roč. 1, č. 2, s. 182 – 213.

[4] Municipalities in Rheinland-Palatinat [11.8.2010]. On-line at: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/dc/Municipalities_%28Ortsgemeinden%29_in_Rhineland-Palatinat.svg/2000px-Municipalities_%28Ortsgemeinden%29_in_Rhineland-Palatinat.svg.png.

[5] Municipalities in Saarland [11.8.2010]. On-line at: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/01/Municipalities_in_Saarland.svg/2000px-Municipalities_in_Saarland.svg.png.

[6] JÜPTNER, P. (2006): Přímá volba starostů a její vliv na komunální volby v kontextu zkušeností spolkových zemí SRN. In: DANČÁK, B.; HLOUŠEK, V. (eds.): Parlamentní volby 2006 a česká politika. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy university, s. 251 – 261. ISBN 80-210-4161-7.

[7] BOGUMIL, J. – HOLTkamp, L. (2006): Kommunalpolitik und Kommunalverwaltung. Wiesbaden: VS Verlag.

[8] JÜPTNER, P. (2007). Spolková republika Německo. In: JÜPTNER, P.; POLINEC, M.; ŠVEC, K. A KOL.: Evropská lokální politika. Praha : Jüptner & Institut politologických studií, s. 59 – 76.

[9] KLIMOVSKÝ, D. (2010): Aký kraj, taký mrav – i samospráva: miestne parlamenty a vlády sú rozvinutím modelov obecnej samosprávy. Verejná správa, roč. 65, č. 5, s. 21 – 23.

[10] BÖNKER, F. – WOLLMANN, H. (2000): The Rise and Fall of a Social Service Regime: Marketization of German Social Services in Historical Perspective. In: WOLLMANN, H.; SCHRÖTER, E. (eds.): Comparing Public Sector Reforms in Britain and Germany. Aldershot: Ashgate, s. 327 – 350.

[11] BÖNKER, F. – WOLLMANN, H. (2006): Public Sector Reforms and Local Governments in Germany. The Case of Local Social Policy. In: HOFFMANN-MARTINOT, V.; WOLLMANN, H. (eds.): State and Local Government Reforms in France and Germany. Wiesbaden: VS Verlag, s. 189 – 206.

[12] KNEMEYER, F. L. (1999): Gemeindeverfassungen. In: WOLLMANN, H.; ROTH, R. (eds.): Kommunalpolitik. Politisches Handeln in den Gemeinden. Opladen: Leske + Budrich, s. 104 – 122.

[13] WOLLMANN, H. – BOUCKAERT, G. (2006): State Organisation in France and Germany between Territoriality and Functionality. In: HOFFMANN-MARTINOT, V.; WOLLMANN, H. (eds.): State and Local Government Reforms in France and Germany. Divergence and Convergence. Wiesbaden: VS Verlag, s. 1 – 38.

[14] Landkreise und kreisfreie Städte in Deutschland [11.8.2010]. On-

-line at: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/cc/Landkreise%2C_Kreise_und_kreisfreie_St%C3%A4dte_in_Deutschland.svg/2000px-Landkreise%2C_Kreise_und_kreisfreie_St%C3%A4dte_in_Deutschland.svg.png.

[15] HENNEKE, H.-G. (1999): Kreisverfassungen. In: WOLLMANN, H.; ROTH, R. (eds.): Kommunalpolitik. Politisches Handeln in den Gemeinden. Opladen: Leske + Budrich, s. 133 – 148.

[16] HEINZ, W. (2007): Inter-Municipal Cooperation in Germany: The Mismatch Between Existing Necessities and Suboptimal Solutions. In: HULST, R.; VAN MONTFORT, A. (eds.): Inter-Municipal Cooperation in Europe. Springer, s. 91 – 115.

[17] KERSTING, N. (2004): Die Zukunft der lokalen Demokratie. Modernisierungs- und Reformmodelle. Frankfurt: Campus Verlag.

[18] KLIMOVSKÝ, D. (2009): Ako sa v Európe dá dostať na radnicu: komplexná komunálna reforma môže priniesť i zmenu volebného systému. In: Verejná správa, roč. 64, č. 24, s. 20 – 22.

[19] JÜPTNER, P. (2007). Spolková republika Německo. In: JÜPTNER, P.; POLINEC, M.; ŠVEC, K. A KOL.: Evropská lokální politika. Praha : Jüptner & Institut politologických studií, s. 59 – 76.

[20] KLIMOVSKÝ, D. (2009): Viest obec je poslanie, nie prebenda: európske krajiny hľadajú optimálny spôsob výberu starostov a primátorov. In: Verejná správa, roč. 64, č. 25 – 26, s. 42 – 44.

[21] MÄRZ, P. (2003): Kommunalpolitik im Freistaat Bayern. In: KOST, A.; WEHLING, H.-G. (eds.): Kommunalpolitik in deutschen Ländern. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag, s. 41 – 63.

[22] KNEMEYER, F.-L. (1999): Gemeindeverfassungen. In: BÜCHNER, CH.; FRANZKE J. (eds.): Kommunale Selbstverwaltung: Beiträge zur Debatte. Berlin: Berliner Debatte Wissenschaftsverlag, s. 34 – 56.

[23] JÜPTNER, P. (2007). Spolková republika Německo. In: JÜPTNER, P.; POLINEC, M.; ŠVEC, K. A KOL.: Evropská lokální politika. Praha : Jüptner & Institut politologických studií, s. 59 – 76.

PhDr. Daniel Klimovský, PhD.
Katedra regionálnych vied a manažmentu
Ekonomickej fakulty Technickej univerzity
v Košiciach
Slovenský politický inštitút, n.o.

PhDr. Daniel Klimovský, PhD (1979) je absolventom Fakulty verejnej správy Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach v odbore verejná správa

Počas svojho univerzitného štúdia absolvoval i medziodborové štúdium na Právnickej fakulte UPJŠ zamerané na občianske právo a niekoľko stáží na Univerzite Bayreuth v Nemecku (UB). V roku 2009 úspešne ukončil doktorandské štúdium na Katedre politológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v odbore teória politiky (v rokoch 2007 – 2009 absolvoval časť svojho doktorandského štúdia na UB). V období rokov 2004 – 2009 absolvoval viacero odborných alebo vedeckých sústredení a stáží (napr. v Baku, Bayreuth, Bratislave, Budapešti, Gummersbachu, Larnake, Leuvene, Viedni atď.), zúčastnil sa niekoľkých medzinárodných vedeckých alebo odborných konferencií (napr. v Bratislave, Budapešti, Košiciach, Kyjeve, Lodži, Prahe, Soule, Varšave atď.) a zároveň prednášal na odborných seminároch týkajúcich sa reformy verejnej správy. Po šestočnom pôsobení na Katedre sociálnych vied Fakulty verejnej správy UPJŠ začal od roku 2008 pôsobiť na Katedre regionálnych vied a manažmentu Ekonomickej fakulty Technickej univerzity v Košiciach. Od roku 2009 je riaditeľom neziskovej organizácie Slovenský politický inštitút. Vedeckovýskumne sa orientuje na lokálnu/komunálnu a regionálnu politiku, na procesy súvisiace s jej tvorbou, ako aj na aktérov vstupujúcich do týchto procesov a nástroje, ktoré títo aktéri využívajú. V tejto súvislosti sa podieľa na riešení niekoľkých domácich i medzinárodných vedeckovýskumných projektov. Okrem učebného textu *Základy verejnej správy* je autorom, prípadne spoluautorom viacerých odborných i vedeckých štúdií publikovaných doma aj v zahraničí.